

Ο Ρήγας Βελεστινλής μεταξύ Ορθοδοξίας και Διαφωτισμού

Γράφει ο Κωνσταντίνος Χολέβας – Πολιτικός Επιστήμων.

Στις 24 Ιουνίου το Έθνος τιμά τη μνήμη του Εθνομάρτυρος Ρήγα Βελεστινλή (Φεραίου). Ο Ρήγας θανατώθηκε από τους Τούρκους στις 24.6.1798 στον πύργο Νεμπόισα του Βελιγραδίου. Μαζί του θανατώθηκαν άλλοι επτά συναγωνιστές: Ο Ευστράτιος Αργέντης από τη Χίο, ο Δημήτριος Νικολίδης από τα Ιωάννινα, ο Αντώνιος Κορωνιός από τη Χίο, ο Ιωάννης Καρατζάς από την Κύπρο, ο Θεοχάρης Τουρούντζιας από τη Σιάτιστα και οι αδελφοί Ιωάννης και Παναγιώτης Εμμανουήλ από την Καστοριά. Τους είχαν συλλάβει οι Αυστριακοί με επαναστατικό υλικό και τους παρέδωσαν μέσω Σεμλίνου στους Οθωμανούς. Οι υπόλοιποι σύντροφοι του Ρήγα απέφυγαν την εκτέλεση, διότι είχαν αυστριακή και όχι οθωμανική υπηκοότητα. Μεταξύ αυτών ήσαν οι αδελφοί Μαρκίδες Πουλίου (γιοι του Μάρκου Πούλιου) από τη Σιάτιστα, οι οποίοι τύπωναν τα κείμενα του Ρήγα στη Βιέννη.

Ο Ρήγας παραμένει πάντα επίκαιρος, διότι επέτυχε να συνδυάσει την Ορθόδοξη πίστη του και την ελληνική παιδεία με ορισμένα στοιχεία που παρέλαβε επιλεκτικά από τον ευρωπαϊκό Διαφωτισμό και από τα κείμενα

της Γαλλικής Επανάστασης. Η ευρυμάθειά του και ο σεβασμός του στην ελληνορθόδοξη παράδοση τον βοήθησαν να μην είναι ένας απλός αντιγραφείς ξένων ιδεών, αλλά να επιλέγει εκείνα τα στοιχεία που θεωρούσε χρήσιμα για την απελευθέρωση και την πνευματική αναγέννηση των Ελλήνων.

Ο Ρήγας αποτελεί θαυμαστό παράδειγμα των συνθέσεων που επιτυγχάνει κατά καιρούς ο Ελληνισμός. Των συνθέσεων, οι οποίες βοηθούν να πηγαίνουμε μπροστά χωρίς, όμως, να αποκοπτόμαστε από τις ρίζες μας και από το παρελθόν μας. Επειδή κάποιιοι υπερτονίζουν την επίδραση του Διαφωτισμού στο έργο του Ρήγα, θεωρώ χρήσιμο να επαναλάβω ορισμένες διαπιστώσεις, οι οποίες καταδεικνύουν ότι ήταν πρωτίστως ευλαβής Ορθόδοξος Χριστιανός. Απέρριπτε δηλαδή τον αθεϊσμό, τον ντεϊσμό και τις αντιχριστιανικές τάσεις του Δυτικού Διαφωτισμού.

Με τη βοήθεια των μελετητών του Ρήγα Δημήτρη Καραμπερόπουλου και Γιώργου Καραμπελιά διαπιστώνουμε ότι:

1. Ο Ρήγας στον Θούριό του επικαλείται τον Θεό και τον Σταυρό: «Νά κάμωμεν τον όρκον επάνω στον Σταυρόν», και «ας πούμε απ' την καρδιά μας ετούτα στον Θεόν».

2. Σε ένα άλλο ποίημά του, τον Ύμνον Πατριωτικόν, αναφέρεται στην Ορθοδοξία: «Όποιος λοιπόν είναι καλός κι Ορθόδοξος Χριστιανός με τ' άρματα στο χέρι ας δράμη σαν ξεφτέρι το Γένος του να σώση...».

3. Στα ανακριτικά έγγραφα της αυστριακής Αστυνομίας καταγράφεται ότι ο Ρήγας δηλώνει ως κύριο σκοπό της ζωής του τη σωτηρία της ψυχής του και την απελευθέρωση της Ελλάδος. Η σωτηρία της ψυχής είναι καθαρά χριστιανική αντίληψη.

4. Στα ίδια έγγραφα οι Αυστριακοί καταγράφουν ότι ο Ρήγας είχε μαζί του δέκα ελληνικά αντίτυπα της Καινής Διαθήκης.

Στην Ευρώπη ως Ορθόδοξος Έλληνας. Αυτός ήταν ο Ρήγας.

Άρθρο στην ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, 23.6.2019

Πηγή : <http://www.antibaro.gr/article/>